

psaní stojného ani na výši stojného, takže ani v tom případě, že železnice vskutku proti předpisu Šu 74 žel. dopr. ř. nevyrozuměla odesílatele o překážce v další přepravě, by nebylo možno žalobě vyhověti.

Čís. 3621.

Pohledávkou přednostní ve smyslu Šu 23 čís. 3, 4, 5 vyr. řádu jest nárok pojišťovny ze smlouvy pojišťovací na pojišťovací premie, splatné po zahájení vyrovnacího řízení.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv I 1587/23.)

Žalující pojišťovací banka domáhala se na žalovaném zaplacení pojistné premie, jež se stala splatnou po té, kdy o jmění žalovaného bylo zahájeno řízení vyrovnávací, skončivší pak vyrovnáním na 20%. Soudy všech tří stolic přiznaly žalobkyni dlužnou premii v plné výši, Ne j v y š š í s o u d z těchto

d ů v o d ů:

Ve vyrovnávacím řízení nebyla zažalovaná pohledávka ani žalující bankou přihlášena, ani žalovaným v seznamu jmění a dluhů uvedena. Pohledávka tato vzešla již před řízením vyrovnávacím, nikoli teprve za tohoto řízení; pouze splatnost její nastala teprve za řízení vyrovnávacího a to až po uplynutí lhůty, určené soudem k přihláškám pohledávek věřiteli žalovaného. Podle Šu 53 (4) vyr. ř. věřitelé, jejichž pohledávky je n zaviněním dlužníkovým zůstaly při vyrovnání nepovšimnuty, mohou na dlužníkovi žádati zaplacení těchto svých pohledávek v celé výši. Tohoto zákonného ustanovení nelze zde užiti, poněvadž ze spisů nevychází, že žalovaná pohledávka zůstala při vyrovnání nepovšimnuta jen zaviněním dlužníka, totiž žalovaného; není vyloučena možnost, že žalující strana věděla o zahájení vyrovnávacího řízení a že mohla svou pohledávku přihlásiti v tomto řízení ve lhůtě, soudem k podání věřitelských přihlášek určené, že tedy, nepřihlásivši své pohledávky, spoluzavinila, že na její pohledávku nebyl při vyrovnání vzat zřetel. S určitostí tvrditi to ovšem nelze a tvrzení dovolatelovo, že žalující firmě bylo známo, že se ocitl v řízení vyrovnávacím, nemá ve spisech opory, pročž výtku dovolatelova, že soud odvolací k tomu nepřihlédl, jest neoprávněna. Podle toho, co bylo výše uvedeno, jest výtku tato i nerozhodna. Ačkoliv nelze užiti v tomto sporu ustanovení Šu 53 (4) vyr. ř., žalovaný přece jest povinen, zaplatiti žalující bance její celou zažalovanou pohledávku a ne pouze 20% jako vyrovnací kvotu. Mezi žalující firmou a žalovaným nejde totiž jen o nárok oné firmy proti žalovanému na placení pojistného, nýbrž také o vzájemný závazek žalující firmy zaplatiti žalovanému pojištěnou částku, kdyby v umluvené lhůtě nastala pojistná událost. Stranám přísluší tedy nároky vzájemné a nárok žalo-

vaného proti žalující bance není omezen na 20%, nýbrž byl by v případě své splatnosti splatný celými 100% podle obsahu pojišťovacích podmínek. Vzhledem na to nesrovnávalo by se s dobrými mravy a se zásadou, vyslovenou v prvním odstavci §u 879 obč. zák. o neplatnosti smluv, dobrým mravům se přičítá, aby žalovaný byl proti žalující straně ve výhodě, že by jí zaplatil jen 20% umluvené její pohledávky, když by ona zůstávala povinnou, zaplatiti mu v případě splatnosti jeho pohledávky tuto pohledávku celou bez omezení; naopak dlužno uznati, že i žalovaný povinen jest, zaplatiti žalující bance její pohledávku celou, jak byla zažalována. Tato povinnost žalovaného plyne i ze zásady, vyslovené v první větě §u 1052 obč. zák., že ten, kdo naléhati chce na splnění druhé strany, musí svůj vzájemný závazek splniti neb aspoň býti ochotným, jej splniti. Žalovaný ovšem v řízení prvé a druhé stolice tvrdil, že s žalující firmou jednal o omezení pojistek a že vzdával se pojištění s odůvodněním, že nemůže pojistné platiti, ale nedošlo ani ke zrušení pojišťovací smlouvy, ani k omezení pojistek a žalovaný v dovolacím řízení mlčky trvá na pojišťovací smlouvě tak, jak byla uzavřena, s jediným omezením, že svůj závazek na placení pojistného uznává pouze do výše 20% vzhledem na vyrovnání, ve vyrovnávacím řízení uzavřené. Žalovaný ovšem nemůže nyní již žádati splnění smlouvy žalující firmou, ale jen proto, poněvadž pojistná událost dosud nenastala; on trvá na tom, že žalující firma povinna jest, splniti smlouvu bez omezení vůbec a bez omezení na 20% zvlášť; proto musí také svůj vzájemný závazek splniti bez omezení a tedy zaplatiti žalující firmě zažalovanou pohledávku celými 100 procenty. Tomu nasvědčuje i tato úvaha: Podle §u 46 čís. 3 konk. ř. náležejí k pohledávkám podstatovým, které podle §u 47 konk. ř. musí býti zapraveny v první řadě a které podle §u 150 konk. ř. musí při nuceném vyrovnání v úpadkovém řízení zaplacený býti věřitelům plnou sumou jako pohledávky přednostní, všechny nároky na splnění v z á j e m n ý c h smluv, ve které vstoupil správce úpadkové podstaty. O takovou vzájemnou smlouvu jde mezi žalující bankou a žalovaným, jak bylo nahoře uvedeno. Vyrovnávací řád ovšem neobsahuje a nemůže obsahovati ustanovení, podobného onomu předpisu §u 46 čís. 3 konk. ř., a to proto, poněvadž v řízení vyrovnávacím zůstává jmění ve správě dlužníkově nepřecházejíc ve správu vyrovnávacího správce. Ale vyrovnávací řád obsahuje v §u 23 a v druhém odstavci §u 46 též ustanovení o přednostních pohledávkách, které musí býti plně uspokojeny, a mezi těmito pohledávkami jsou v §u 23 pod čís. 3, 4 a 5 uvedeny též smlouvy vzájemné. Dlužno tedy vzhledem na ony §§ 47 a 150 konk. ř. a na §§ 23 i 46 (4) vyr. ř. podle § 7 obč. zák. přiznati zažalované pohledávce podobné postavení, jakého by požívala v řízení úpadkovém podle §u 46 čís. 3 a §§ 47 i 150 konk. ř., neboť setrvání žalovaného na pojišťovací smlouvě, s žalující bankou uzavřené, musí míti tytéž účinky, jaké vstup úpadkového správce v takovou vzájemnou smlouvu jeví v řízení úpadkovém. Z toho následuje, že nižší soudy právem uznaly žalovaného povinným, aby zaplatil žalující bance její celou zažalovanou pohledávku a nikoli jen 20%.